

QUÈ ÉS LA DISLÈXIA

La **Dislèxia** és una dificultat significativa i persistent en la forma escrita del llenguatge, que és **independent de qualsevol causa intel·lectual, cultural i emocional** i que, per tant, apareix malgrat tenir una intel·ligència adequada, una escolarització convencional i una situació sociocultural dintre de la normalitat.

Es caracteritza perquè les adquisicions de la persona en l'àmbit de la lectoescriptura es troben molt per sota del nivell esperat en funció de la seva intel·ligència i la seva edat cronològica. És un problema de tipus cognitiu, que **afecta aquelles habilitats lingüístiques associades amb l'escriptura, particularment el pas de la codificació visual a la verbal, la memòria a curt termini, la percepció i la seqüenciació**. Es manifesta amb una **dificultat d'automatització especialment en la lectura, l'ortografia i, en ocasions, també en el càlcul aritmètic**.

Exigir, doncs, a una persona que pateix **Dislèxia** el mateix nivell de coneixements ortogràfics o la mateixa velocitat lectora que la resta dels alumnes, és abocar al fracàs a una persona que, amb una intel·ligència i capacitat intel·lectual dintre de la mitjana (i, en alguns casos, per damunt), té un problema específic d'aprenentatge.

Senzillament, els **dislèctics** tenen una **manera diferent d'aprendre**. La majoria de les persones dislèctiques estan prou capacitades per accedir a qualsevol nivell d'ensenyament, però massa sovint el sistema educatiu barra el pas als **dislèctics** abocant-los al fracàs escolar o bé oferint-los sortides per a les quals no estan gens motivats i que són l'origen de profundes frustracions personals.

EL NEN I LA NENA DISLÈCTICS

El nostre fill o la nostra alumna pot ser una criatura alegre, brillant, intel·ligent i no tenir aparentment cap dificultat en els primers nivells escolars. Però, per sorpresa de pares i mestres, aquesta criatura, en iniciar l'aprenentatge de la lectura i l'escriptura, comença a semblar **lenta i insegura**. “No cal preocupar-se, és molt llesta, ja madurarà”, és el comentari més freqüent. Però ell o ella sap que no aprèn a llegir com els altres companys i companyes. I dia a dia s'ha d'enfrontar al seu fracàs, a la preocupació de la família, a l'atenció persistent del mestre i, no poques vegades, a ser la riota del tots quan el/la fan llegir davant de la classe.

Els nostres fills o alumnes s'han d'enfrontar amb un **sistema educatiu** que espera que aprenguin a llegir i a escriure dintre d'uns terminis establerts i amb suficient habilitat per afrontar els estudis posteriors. Quan no ho fan, ben aviat senten comentaris del tipus “si volgués, podria”, “és un gandul”, “no dóna per més”, o “està poc motivada”.

No trigarem gaire a tenir un nen o una nena ple d'ansietat, que es mostra nerviós i reservat. Pot convertir-se en una persona agressiva i bel·ligerant. Pot intentar compensar les seves mancances essent divertit i convertint-se en el pallasso de la classe per obtenir l'estima dels companys.

Ens cal reflexionar molt seriosament. Llegir i escriure no és una tasca fàcil per a ningú. És una capacitat que anem adquirint al llarg de tota la vida. Llegir és extreure el contingut d'un missatge que es presenta de forma escrita. Aquest acte és de gran complexitat perquè hi intervenen un gran nombre de competències, la més important de les quals és la capacitat d'identificar les paraules

escrites. Si aquesta capacitat està alterada, és molt difícil extreure el significat d'un missatge escrit o transmetre per escrit una idea. Aquest és el problema de les persones dislèctiques.

Des de casa, des de l'escola, des de l'administració, hem de mantenir un criteri de comprensió i de respecte envers aquestes persones. Aquests nens i aquestes nenes tenen dret a un ensenyament adequat a les seves necessitats educatives.

LA DETECCIÓ PRECOÇ DE LA DISLEXIA

Aquests són alguns dels **senyals d'alerta** per als **pares i professors**:

- Hi ha una discrepància entre la capacitat del nen o nena i les seves habilitats per aprendre a llegir i escriure. Pot semblar una persona poc treballadora, desordenada, distreta, ...
 - Aquests nens tenen dificultats lingüístiques, sobretot fonològiques: els costa molt formar o trobar rimes, compondre paraules, o descompondre mots en síl·labes. Sovint deformen paraules, ometen, confonen o substitueixen sons i les seves grafies corresponents.
 - Apareixen trastorns en els processos maduratius com ara la percepció, la psicomotricitat i l'atenció. Tan aviat treballen amb una mà com amb l'altra, tenen dificultats per agafar correctament el llapis i per retallar, presenten un traç insegur, problemes d'orientació (dreta/esquerra, davant/darrere, etc.), triguin a aprendre a fer nusos i llaços, tenen dificultat per seguir un ritme, . . .
 - També presenten dificultats en l'ús del temps: matí/tarda/nit, ahir/avui/demà, esmotzar/berenar,...
- Poden tenir confusions en l'ordre i la seqüència, per exemple, en els dies de la setmana, els mesos de l'any, etc. Els falta habilitat en àrees instrumentals bàsiques: en el càlcul poden confondre la suma amb la resta. Els costa **l'automatització dels aprenentatges**, per exemple, memoritzar, reproduir o aplicar les taules de multiplicar.
- Presenten problemes per utilitzar la memòria de forma eficaç: el que aprenen avui potser no ho recorden demà.
 - Tenen problemes en **l'organització de les activitats quotidianes**, dels jocs i dels treballs: s'obliden els llibres, per exemple, o no recorden anotar els deures a l'agenda.
 - Els costa dur a terme diverses ordres si les reben totes seguides: "tanca la porta, agafa els colors i pinta el dibuix".
 - Poden caure repetides vegades en els mateixos errors ortogràfics immediatament després d'haver-los corregit.
 - Necessiten **més temps** que els altres alumnes per ordenar les dades i acabar els treballs.

EDUCACIÓ I SOCIETAT

L'Associació Catalana de **Dislèxia** pensa que tots els nens i nenes amb trastorns d'aprenentatge i concretament amb **dislèxia** **tenen dret a una educació adequada a les seves característiques**. Tenen dret que **se'ls permeti progressar en el món dels coneixements i en la formació** que determinarà, posteriorment, la seva integració social i laboral. Tenen dret **a ser tractats i tractades amb respecte dintre de l'entorn escolar** per part dels mestres, professorat, companys i companyes, i, per tant, a l'acolliment dintre d'aquest col·lectiu atenent la seva diversitat.

Les famílies dels nens i nenes dislèctics o amb altres trastorns específics d'aprenentatge tenen dret a **una informació adequada, al coneixement dels problemes que afecten els seus fills i filles**, a una **orientació objectiva i entenedora** per part dels professionals, que no culpabilitzi els pares, per tal que puguin comprendre i ajudar adequadament els seus fills i filles.

Mestres i professorat tenen dret a **obtenir informació i formació adequada**, que els permeti valorar les possibilitats d'un nen o nena que pateix una dificultat específica d'aprenentatge, que els proporcioni les **eines adequades** per detectar precoçment aquests

trastorns. També tenen dret a **obtenir la col·laboració de l'administració i els organismes que en depenen**, per tal de poder donar i obtenir un suport adient dins i fora de l'escola.

LA DISLEXIA A SECUNDARIA

Aquests són alguns dels **senyals d'alerta per als pares i professors**:

- Hi ha una **discrepància entre capacitat de l'alumne i el seu rendiment** en els estudis. Pot semblar una persona poc treballadora, desordenada, distreta, desinteressada, i fins i tot conflictiva ...
- Tenen **dificultats lingüístiques** (sobretot fonològiques): formar rimes, descompondre mots en síl·labes. Sovint deformen paraules, ometen, confonen i substitueixen sons, els costa discriminar la síl·laba tònica.
Tenen dificultats en l'ús del temps: matí / tarda / nit; avui / demà / ahir,... Confusions en l'ordre i la seqüència: dies de la setmana, mesos de l'any, etc.
- Apareixen **trastorns en processos maduratius**, com ara la percepció, la psicomotricitat i l'atenció. Traç insegur, problemes d'orientació (dreta / esquerra,...), dificultat per seguir un ritme, etc.
- **Falta d'habilitat en àrees instrumentals bàsiques**: errors en el càlcul. Els costa l'automatització dels aprenentatges.
- Presenten **problemes per utilitzar la memòria de forma eficaç**: “el que saben avui no ho recorden demà”.
- Tenen problemes en l'**organització de les activitats quotidianes i del treball**: s'obliden els llibres, l'agenda, etc.
- Els **costa dur a terme diverses ordres** si les reben totes seguides.
- Poden caure **repetides vegades en els mateixos errors ortogràfics** moments després d'haver-los corregit.
- Necessiten **més temps** que la resta d'alumnes per ordenar les dades, llegir enunciats, acabar els treballs o els exàmens. El tipus de lletra, la qualitat de les fotocòpies, la disposició de la informació a la pissarra, tenen més **importància** per a ells que per als altres alumnes.
- **Es cansen abans i perden la concentració** més fàcilment. [La distribució racional dels treballs i exàmens els és fonamental](#).
- Les matèries que es basen en l'estudi dels apunts de classe els **suposen un greu desavantatge**, ja que els seus apunts solen ser poc clars o incorrectes.

CONSELLS ÚTILS

No hi ha cap dubte que la **dislèxia** és una dificultat, però cal una actitud que no agreugi més el problema de la persona que el pateix. Si **pares, mares, mestres i professorat** entenem quines són les dificultats que tenen els nens i nenes dislèctics, podrem ajudar-los molt, no només amb el nostre suport, sinó també amb una ajuda adequada. A sota teniu uns breus consells que us poden resultar molt útils:

- No digueu als nens i a les nenes que són ganduls. Demostreu-los que **valoreu el seu esforç**.
- **No els compareu** amb els germans o els companys.
- El que una feina no surti prou bé, o un suspens, **no s'han d'identificar amb la idea de fracàs**.
- No el/la feu llegir en veu alta davant d'altres persones, sense el seu consentiment.
- No espereu que aprengui a ortografiar bé una paraula només fent-li repetir diverses vegades.
- Penseu que **es pot cansar i desanimar fàcilment**.
- No us sorpreneu que la seva lletra sigui irregular i desordenada.
- Les seves feines un dia poden ser magnífiques i l'endemà “no tant”.
- No li digueu una vegada i una altra “esforça't més”, **ja ho fa**.
- Feu-li veure **allò que fa bé**.
- No l'obligueu a llegir.
- Llegiu-li contes, llibres o textos; allò que li agradi o necessiti.

ACD - Associació Catalana de Dislèxia

El local de l'ACD està a **Canet, 4, 08017 Barcelona (Espanya)**.

El nostre horari d'atenció telefònica es de dilluns a dijous, de 10 a 14h.

telèfon i fax **93 2030346**

correu electrònic **contacta@acd.cat**

QUE FEM?

Entre les activitats que realitzem des de l'**ACD**, podem citar:

Assessoraments a particulars i a famílies

Normalment s'inicia el contacte per telèfon, carta o correu electrònic i es concreten en una o més entrevistes.

Assessoraments a escoles i a professionals

Sempre que se sol·liciten. Poder parlar a un auditori directament implicat en el tema i ben motivat és sempre interessant.

Jornades

Les sis edicions celebrades fins ara han estat un èxit. La mitjana d'assistència supera les 200 persones. La bona acollida d'actes com aquests indica clarament que encara hi ha molts interrogants sobre el diagnòstic, les manifestacions i el tractament de la dislèxia.

Conferències

Sobre aspectes específics que puguin ajudar el col·lectiu.

Grups d'ajuda mútua

Trobades mensuals. Un espai on exposar sense reserves tots els dubtes i temors o idees i projectes. Intercanvi humà i actiu d'experiències a diversos nivells i edats.

Participació en activitats de l'EDA

Valorem l'assistència a les jornades europees i la nostra vinculació amb altres associacions com un fet molt enriquidor i important.

Festa anual per als socis

Convivència i alegria.

Difusió d'informació sobre dislèxia

Bibliografia, articles i informacions diverses.

Pàgina web informativa

Suport a investigadors i estudiants

Relacions institucionals

Fer-nos conèixer i respectar en el món institucional tant sanitari com educatiu.

Participació en actes d'associacionisme

Actes propis d'una societat civil organitzada, humanitària i culta. Promoure relacions amb totes les associacions relacionades amb les dificultats d'aprenentatge.

Prensa, ràdio i televisió

Totes les aparicions en aquests mitjans es tradueixen en nous contactes amb persones que agraïen haver trobat una associació que els orienti.